

SMÅKRYP

OG DE 4 ELEMENTER

ET PROSJEKT AV OG MED 4 OG 5-ÅRS-GRUPPA
ILADALEN BARNEHAGE 2022/23

Ilabekken barnehager

med omsorg i et anerkjennende
og inkluderende miljø

Medvirkende

5-åringene: Benjamin, Bo, Edvard, Ella, Henrik, Ilknur, Jesper, Lari, Noah, Philip, Sander, Sebastian J, Sebastian S, Stella og Yam

4-åringene: Aksel, Ali, Aron, Haidi, Ibrahim, Inga, Sviatoslav og Max

Voksne: Marte, Helene, Hege og Ingrid

BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

Alle i gruppa viser stor interesse for småkryp. Vi har foregående år fordypet oss i maur og snegler, og vi kunne ikke stoppe med det. Vi tenkte derimot at vi kunne ha en annen innfallsvinkel og valgte derfor de fire elementene *JORD, VANN, LUFT og ILD*. Vi var usikre på hvordan vi skulle implementere dette i prosjektet. Vi valgte en enkel tilnærming og tok for oss småkryp i luft og jord først og fremst. Vi delte barnegruppa i to og tok for oss hvert vårt område, både av hensyn til omfang, men også for at hver gruppe skulle få fordype seg mer omkring sitt området.

Noen Spørsmålene vi stilte var:

Hva vil vi vite? Hvorfor trenger vi insekter/småkryp? Hvordan lager insektene blader og døde dyr om til jord?

Hvorfor er de viktige for oss? Hvor mange småkryp kan vi se? Hvorfor bor noen i jorda og andre i lufta? Hvordan puster de under vann?

Vi får se hva vi finner ut.

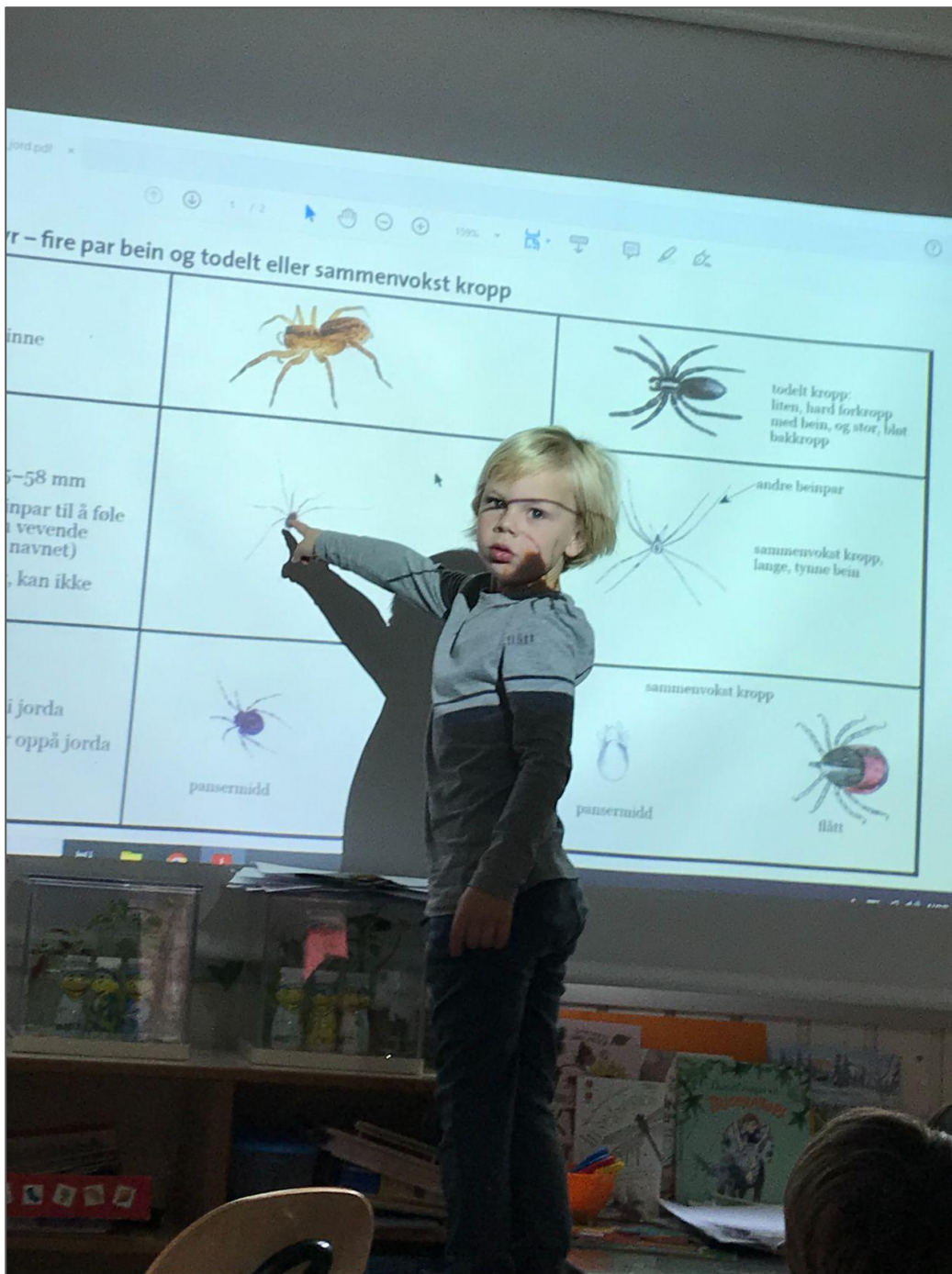

Prosjektet var i gang uten en markert oppstart. I august er barna allerede i gang å studere småkryp i barnehagen, både i jorda og i lufta. På dette bildet studeres en død sommerfugl barna har funnet. De ser på mønster i mikroskop og med forstørrelsesglass. De lurer på hva som har skjedd med den og om hvorfor den er død. De er opptatt av døden og reflekterer mye rundt det. På skogtur noen dager etter finner de “verden største mark”, og de sammenlikner alle mark med den heretter. PROSJEKTET er i gang.

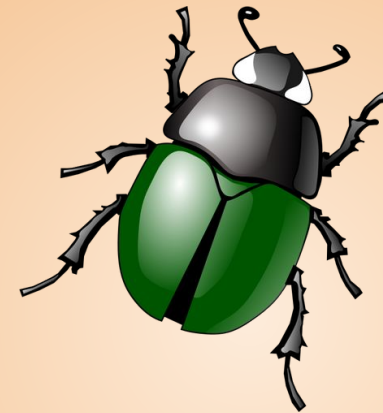
Barnehagen har BÆREKRAFT som et viktig fokus og dette gjenspeiler også prosjektet. *“Vi i barnehagen har et samfunnsansvar for at barna skal bli gode forbrukere som tenker på miljøet. Vi skal bevisstgjøre barna på at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden, slik at de tenker kritisk, handler etisk og viser solidaritet i forhold til sine egne omgivelser”.* INKLUDERING og ANERKJENNELSE er andre fokusområder. *“Barna skal få oppleve å være en del av et inkluderende fellesskap, der de får mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av”* (Årsplan) Anerkjennelse handler om å se, lytte og bekrefte barnet. Vi vil også ta i bruk digitale verktøy som et pedagogisk hjelpemiddel underveis, dette for å utvide vårt syn på naturen og skape undring og mer nysgjerrighet.

Her er nok starten på årets prosjekt. Vi ser “verdens største mark”

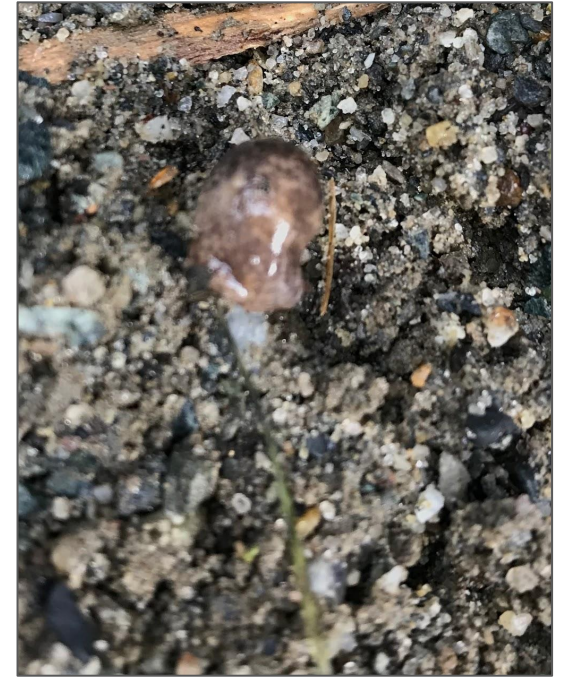

**“Småkryp hjelpe naturen,
sånn at vi får fine planta
og gode grønnsaker”**

**“ Enn at billan bæsje masse
næringsstoffa, sånn at vi får
bra jord te menneskan. Det
e magisk det”**

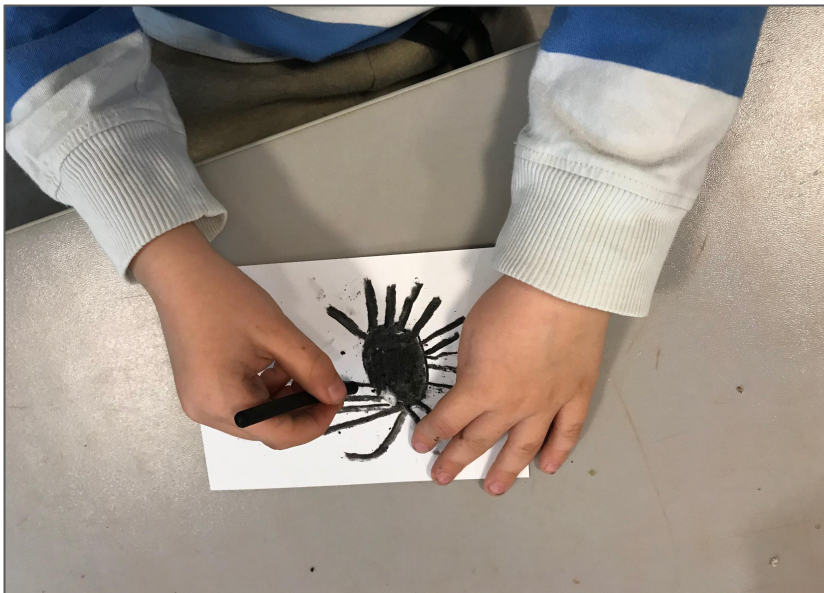
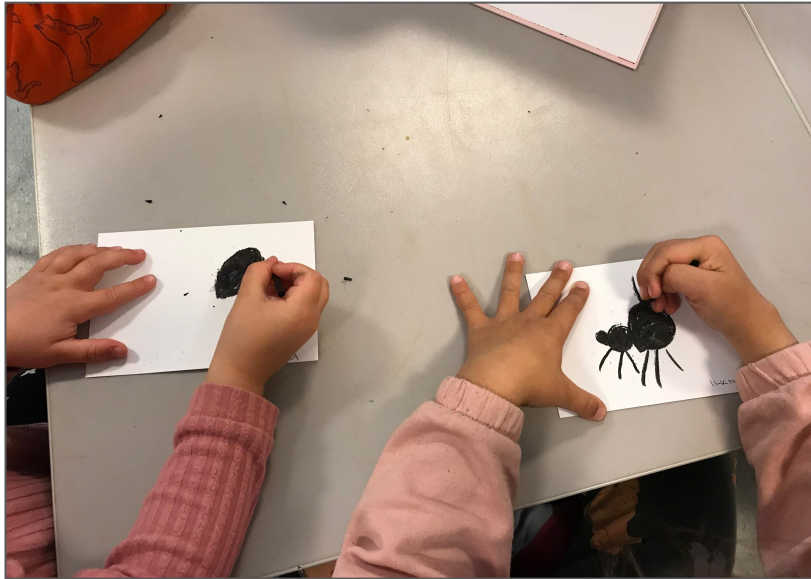
“Den her fant æ i jorda altså! Trur det e en babyflue”

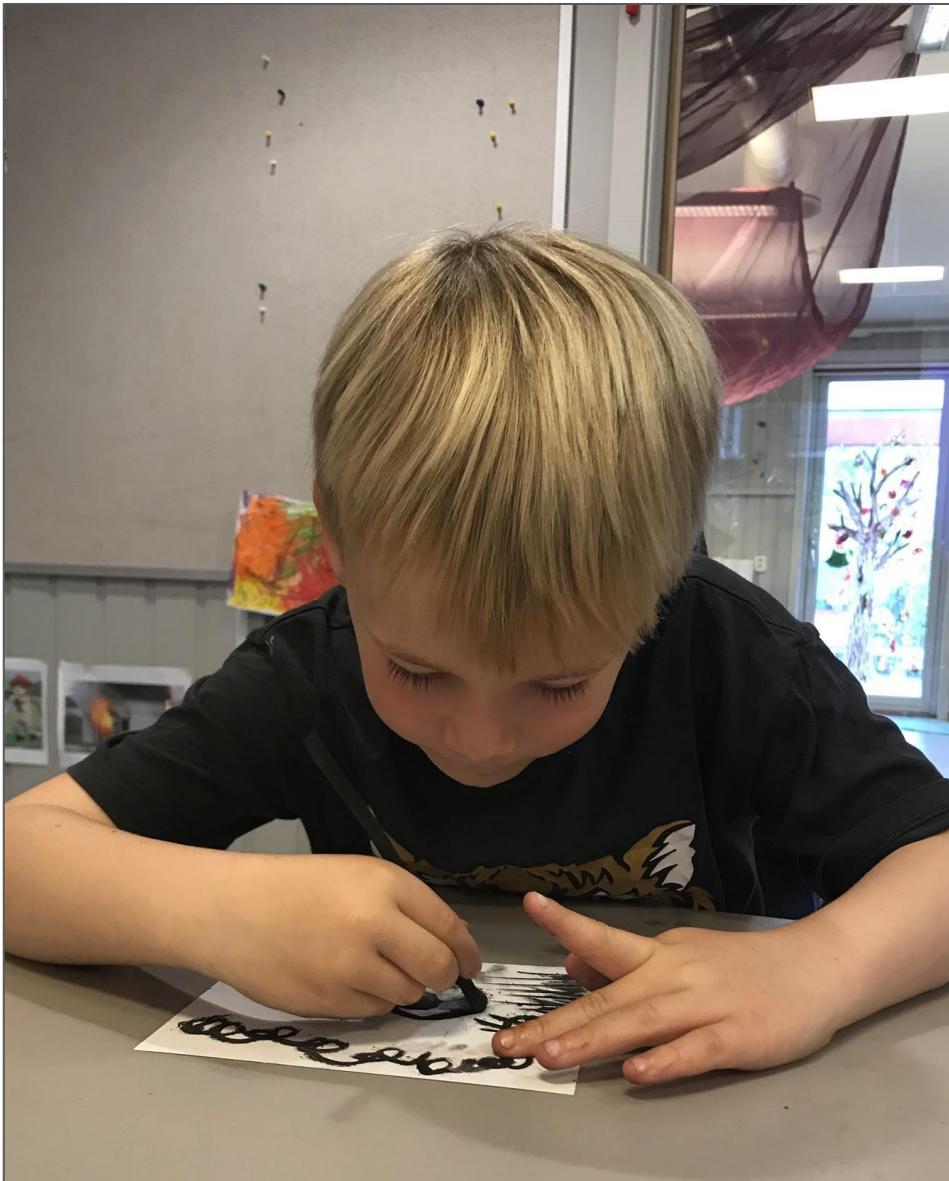

“Sje alle æggan! Æ trur det e masse marka eller kanskje snegla eller billa. Kult!”

Vi tegner småkryp med kullstift

“Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid” (Rammeplan)

“ Ka e det der? Veit du det? ”

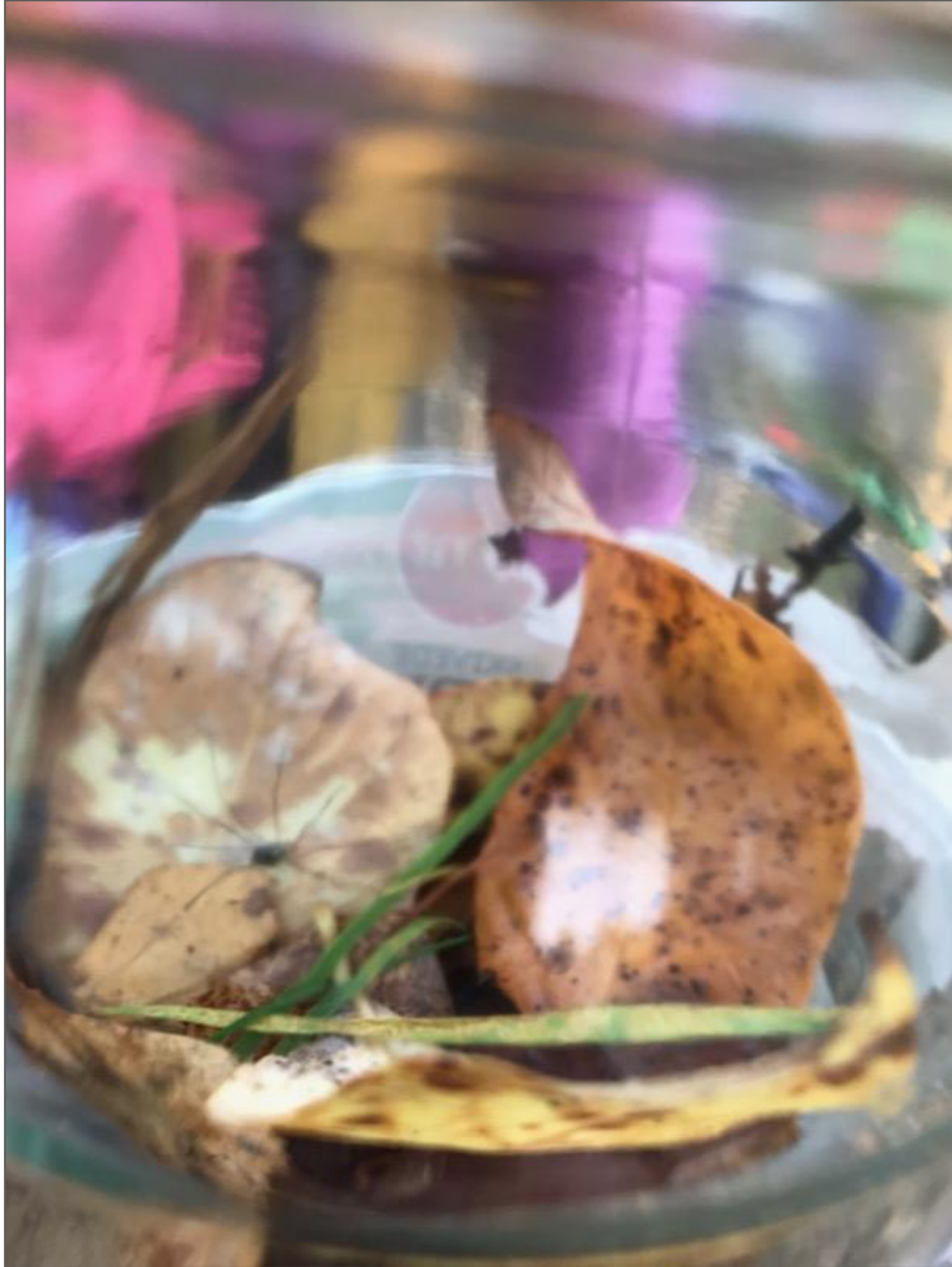
“Æ ska vis dokker ka vi har fanga, alle får sje”

“Barn skal få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Reggio Emilia- filosofien som vår barnehage lar seg inspirere av, kalles “en lyttende pedagogikk” der det fremheves at det å lytte til barna , er en forutsetning for å møte barna som medskapere av kunnskap og kultur” (Årsplan)

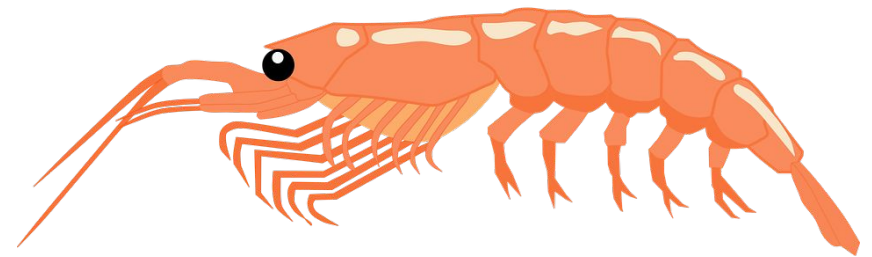

En av guttene i gruppa har med seg sitt eget mikroskop/forstørrelsesboks. Dette ble dagens høydepunkt, og småkryp studeres gjennom dagen

På leting etter småkryp i fjæra

**En krabbe studeres
med et digitalt
mikroskop som
overføres på en ipad**

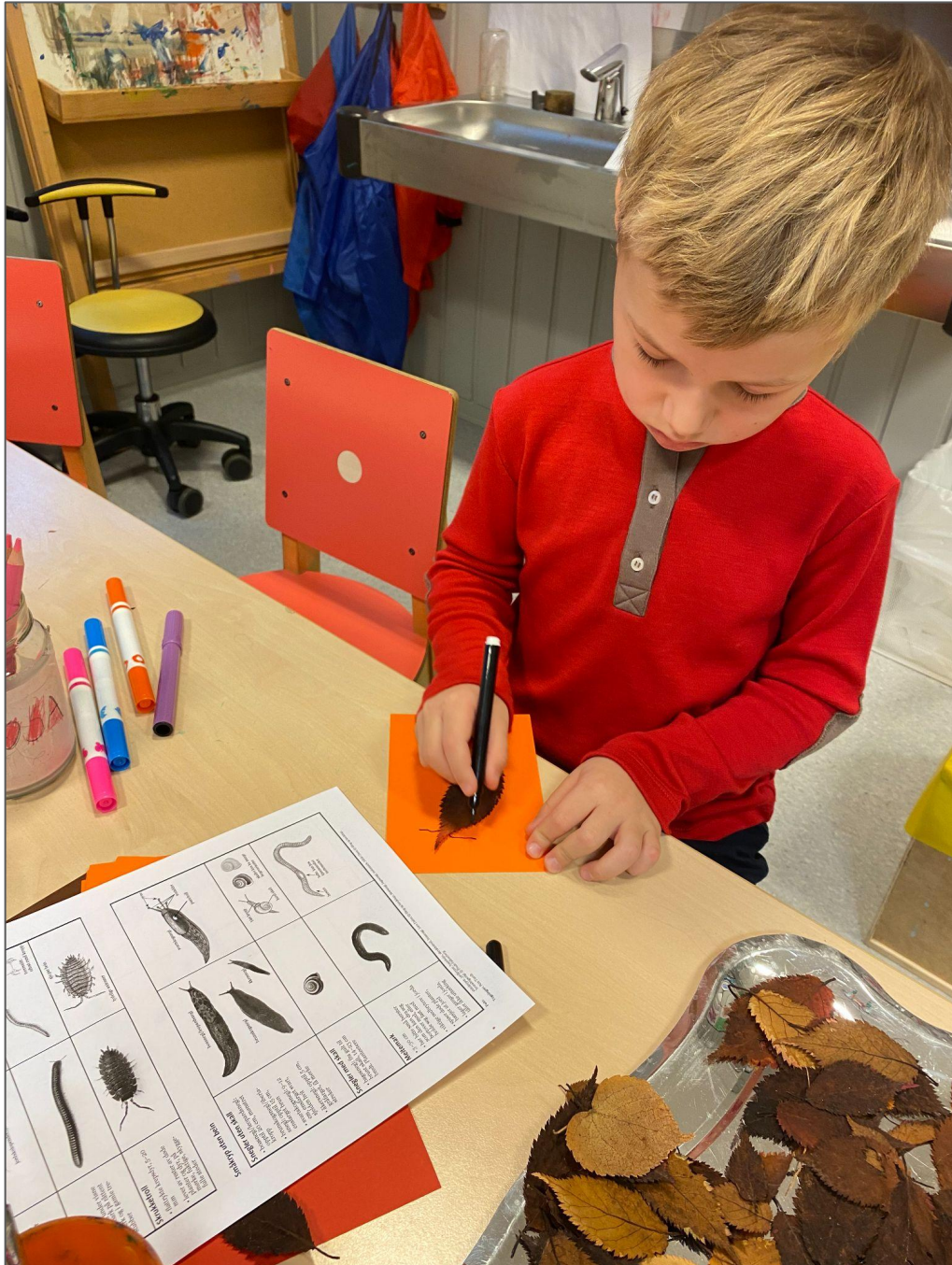

“Æ trur ikke dæm leve lenger”

Barna er i fjøra og ser etter småkryp. De er ivrige, nysgjerrige og leter etter småkryp under steiner, tang og i sjøen. De lurar på mye og undrer seg over at noen virker døde, mens andre er “sprell levende” *“ Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og lærelyst. Barnehagen skal styrke barns læring i et miljø som er preget av inkludering og anerkjennelse” (Årsplan)*

Barna lager småkryp som bor i jorda av blader. Da de var ute å og plukket bladene, synes de dette var veldig rart. Men da de fikk se noen eksempler på hvordan det kunne gjøres, var de rask i gang.. De fikk også se bilder av ulike sorter småkryp, slik at de lettere kunne velge det de ville lage. Det ble bl.a tusenbein, skolopendere, marker, saksedyr og snegler. De fikk navn og flere hadde en historie. ***“Min hete langbein og e kjempekjapp fordi han har så mange fota”***

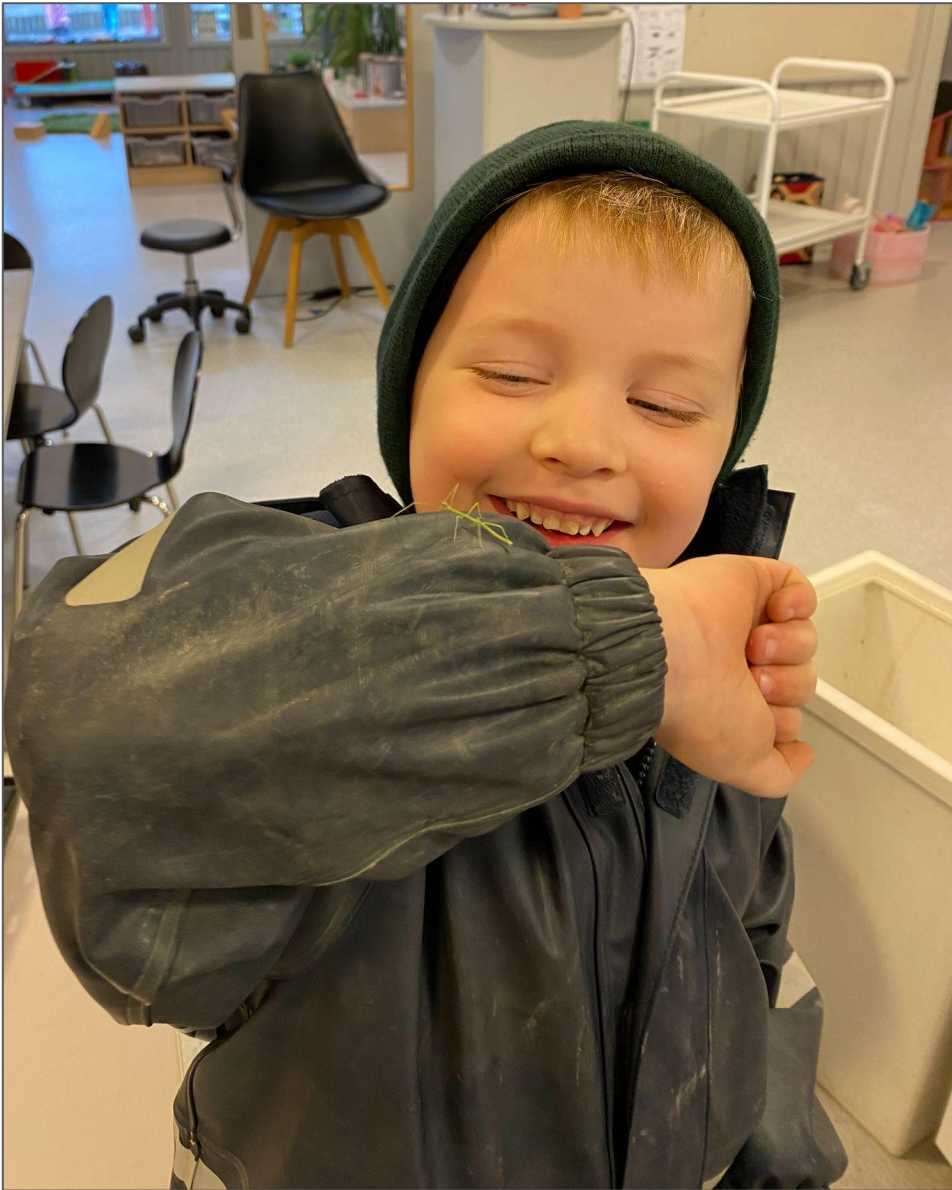

“ Jeg lager en hel billefamilie jeg”

PINNEDYR

På Ila barnehage har de mange pinnedyr. Sikkert flere hundre. Vi får 6 som vi skal gjøre vårt beste for å ta vare på. Men hvordan gjør vi det? Hva spiser pinnedyr? Hvordan vil de ha det i huset sitt? Leker de sammen? Kan vi leke med dem og ha de i hånda? Spørsmålene er mange og flere av dem får vi svar på. Det beste de vet er sitronmelisse og de vil ha det varmt. De vil helst ha mose i huset sitt og de elsker å klatre. Resten får vi finne ut etter hvert.

“Den klatre på mæ”

“Han e bare snill”

“Æ syns det e litt skummelt Marte”

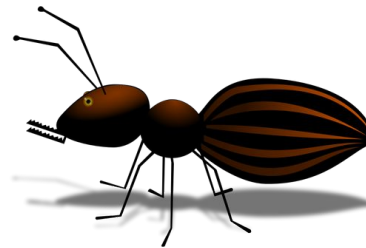
“æ har laga hus te Petter pinedyr”

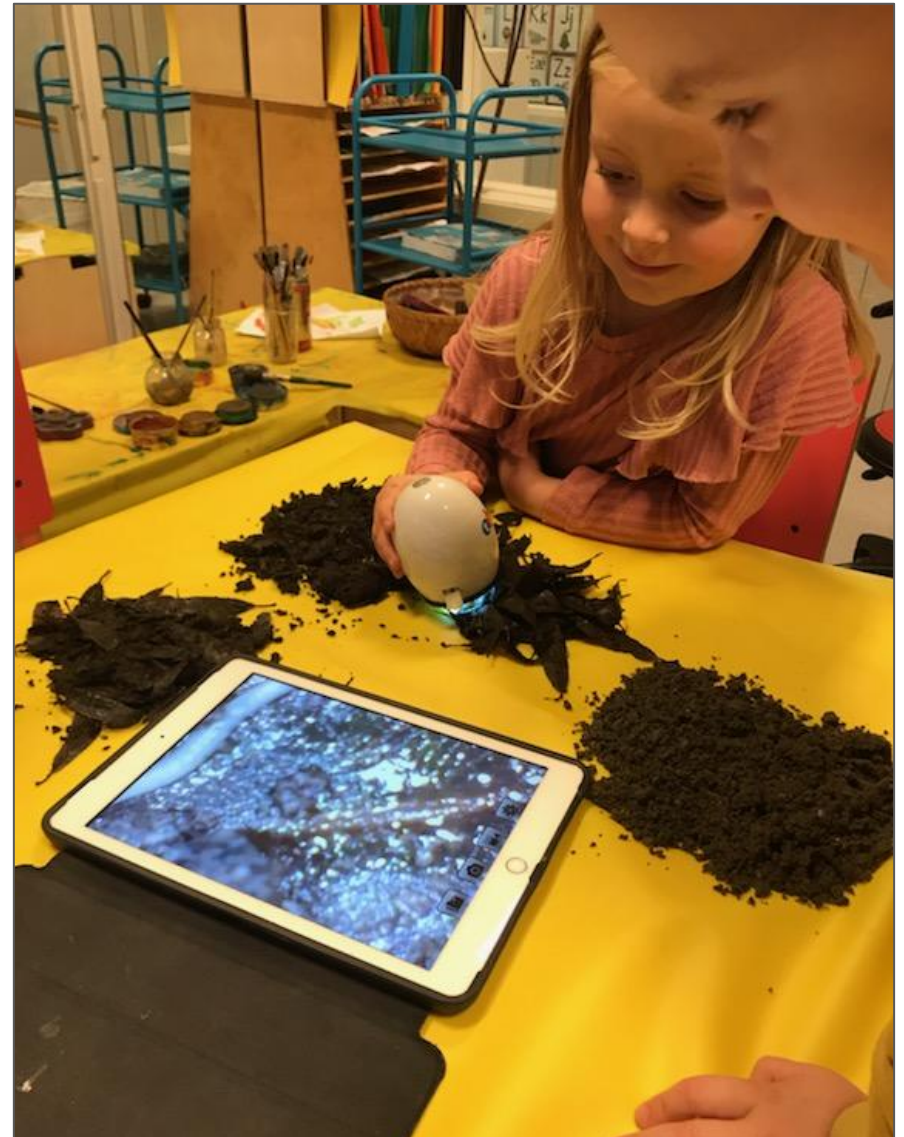
“Se han liker meg, men han liker ikke kruspersille”

LEK
MED
SMÅ-
KRYP

Vi tar inn jord og ser om vi finner småkryp. Vi tar i bruk digitalt mikroskop. Etter litt undersøkelser, finner vi noe. Er det en mark?

Det de ikke ser med det blotte øye, kan være utfordrende, men også spennende. De leter og leter. En fører mikroskopet over jord og sand og de andre følger med på ipad. Plutselig ser de noe. Hva er det?

I følge rammeplan, skal personale utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna. Det digitale mikroskopet forstørrer opp til 50 ganger og barna får sett det de ellers ikke ville ha oppdaget. Dette utvider vår virkelighet og stimulerer nysgjerrighet og vitebegjær som igjen fører til mer refleksjon, læring og kunnskap.

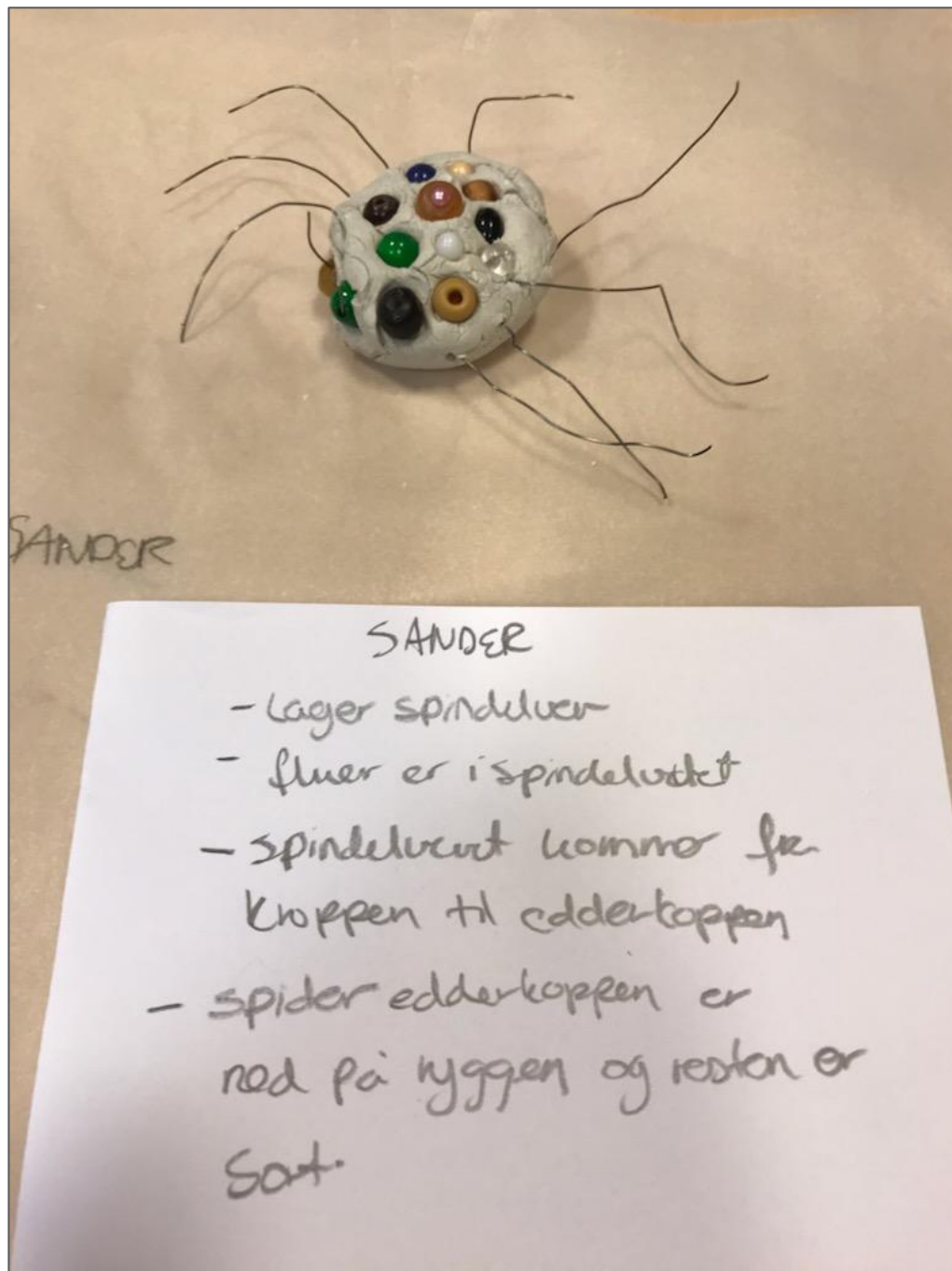

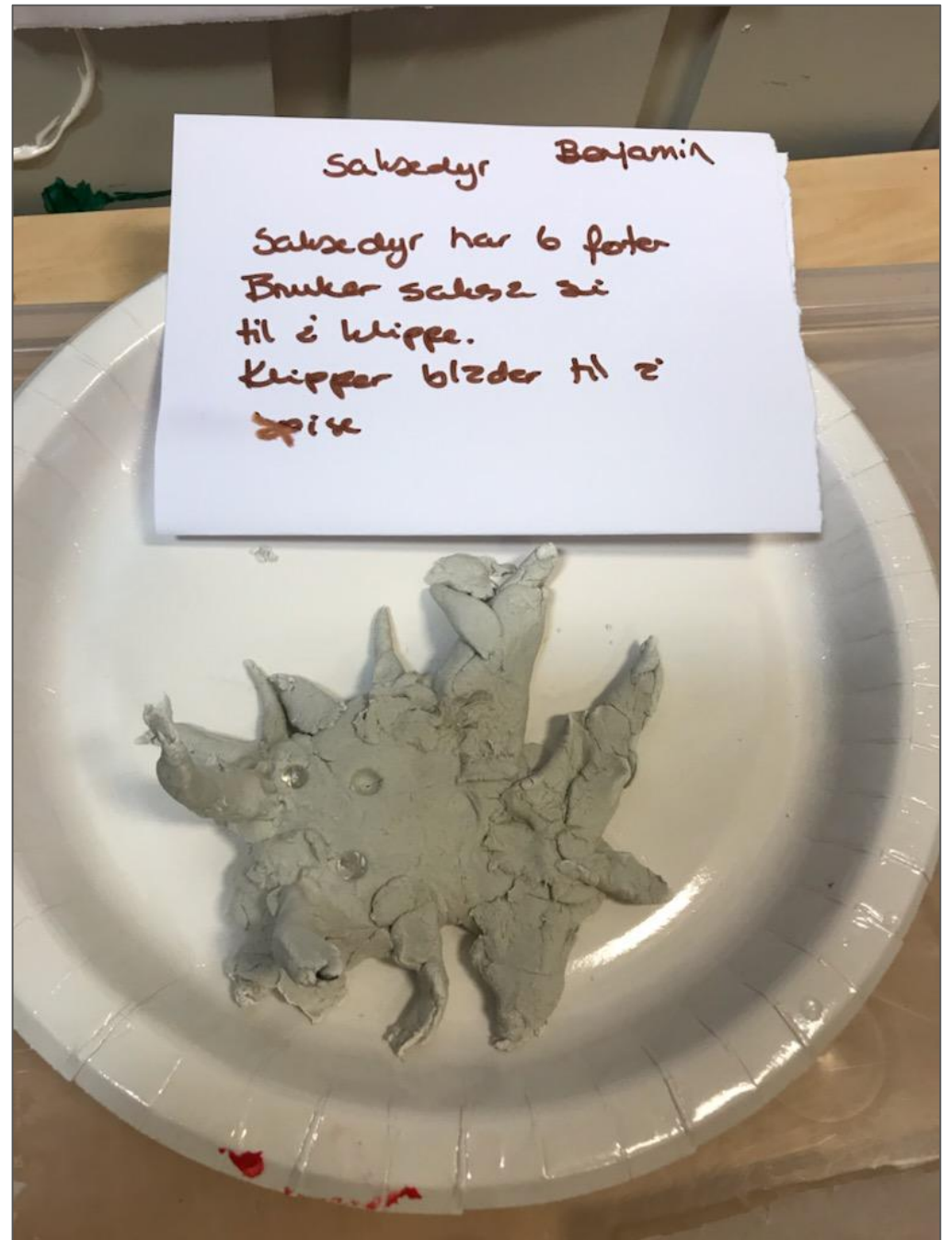
Vi lager småkryp i leire og det er mye refleksjon underveis, og tilbakeblikk på det de har sett på tur, ute i barnehagen eller studert i bøker og på nett. Noen refleksjoner ser dere skrevet ved noen av bildene.

Et barn har hundre språk, men blir fratatt nittini. Skolen og kulturen skiller hodet fra kroppen. De tvinger en til å tenke uten kropp og handle uten hode. Leken og arbeidet, virkeligheten og fantasien, vitenskapen og fantasteriet, blir gjort til hverandres motsetninger. (Loris Malaguzzi)

**Småkryp i
vann
laget i
leire**

“ æ male krabbe i sjøen ”

**“ jeg maler en sjøstjerne og
mange bølger ”**

Insekter og ILD/VARME

Når det blir varmere enn normalt vil det bli flere av noen insekter. Kanskje ikke de vi ønsker mer av, som klegg, mygg og veps. Det utvikles også mer av skadedyr som noen kakerlakker, maur og mygg. Barna synes ikke om noen av disse insektene. De forteller om myggstikk og maur inne på hytta, og noen husker også å ha blitt stukket av veps.

“Vi like ikke sånne insekta, ikke dæm som e slem med oss”

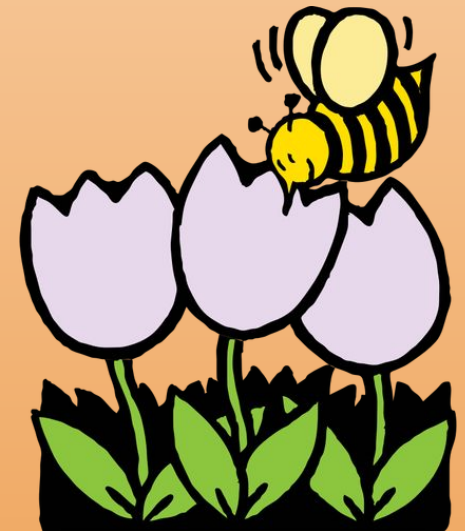
Vi snakker litt om hva som skjer på jorda vår når vi ikke tar vare på den og barna blir veldig alvorlige. En sier: **“Æ ser voksne som gjør dumme ting med jorda vår. Nånn kaste søppel, sånn at dyran trur det e mat og da dør dæm”**

Vi bruker ikke så mye tid på ild og varme i forbindelse med småkryp, men en del refleksjoner får vi. Vi snakket om varmen i Australia som fører til store branner, slik at mye insekter dør, men også at insekter trenger varme for å overleve.

Noen refleksjoner rundt insekter og varme:

- nånn dør når det e kjempevarmt
- sommerfuglan like at det e varmt
- Det gjør bier og veps og. Og dæm e ikke snill bestandig
- sneglan gjemme sæ i huset sitt
- sneglan og markan like best regn og gjørme
- dæm like ikke brann da
- det e nå som hete ildflue og dæm lyse i mørket
- æ like også at det e varmt, da slipp æ å frys, kanskje insektan å syns det

“Nånn like sæ i blomstern og da danse dæm”

SMÅKRYP OM VINTEREN

Vi reflekterer over hva som skjer med småkrypene om vinteren, og barna er opptatt av at noen faktisk ikke overlever vinteren. Noen tenker på at vi da må bygge hus til dem. Hva med mamman og pappan deres? Hvorfor dør de? Hva kan småkrypene gjøre og hva kan vi gjøre for dem?

Litt fakta

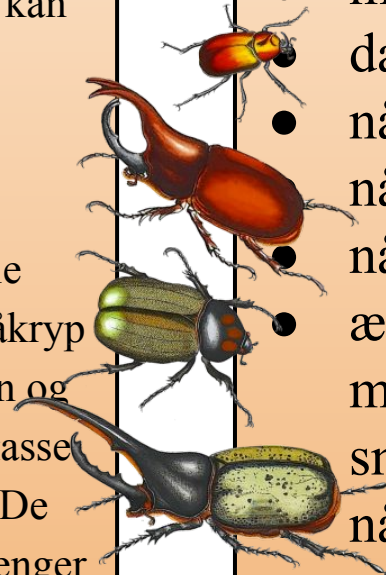
Kulden er en utfordring for insektene og de må takle lave temperaturer og det finnes ikke mat. Noen småkryp overleverer ved å bli vant til kulden gjennom høsten og mange finner seg et overvintringssted som under massen blader, i komposten, i husveggen eller inne i et tre. De går i dvale og "sover" til det blir varmt igjen. Da trenger de heller ikke mat. Noen småkryp overvintrer som egg og andre som larve, puppe eller som voksen, slik som 7-prikket mariehøne. Noen graver seg ned og når det er masse snø, så holder de varmen bedre. Noen reiser til varmere strøk også. Et godt tiltak for å hjelpe insektene er å bygge insektshotell til dem, slik at de kan overvintre der.

Hva skjer med insektene om vinteren?

Vi reflekterer litt i gruppa og mange har tanker omkring dette.

Her er noen refleksjoner:

- Dæm e i jorda
- mauren e i maurtua si
- dæm ligg i veggen
- nånn bor i hus
- nånn frys og dør
- nånn flyr te syden
- æ har kompostbinge utenfor huset mitt, det e nånn som bor der
- sneglan e i bladene
- nånn e i kjelleren
- nånn dør faktisk og det e trist for mamman
- æ har insektshotell hjem. Det har vi laga

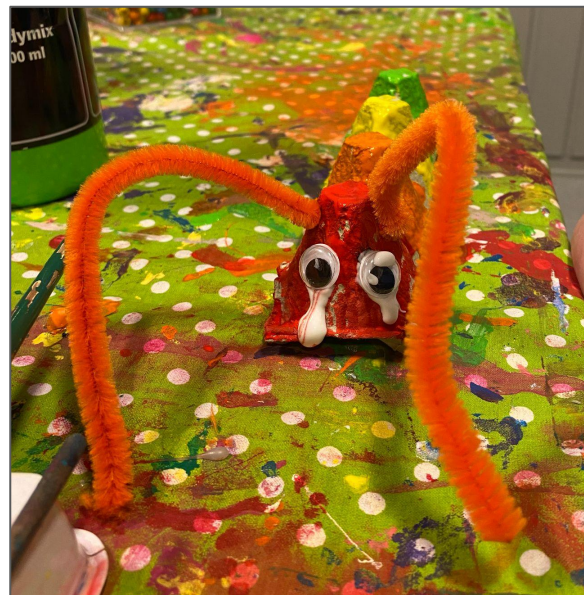
Vi lager småkryp av eggekartong. Det blir edderkopper, tusenbein og biller. De får navn og og en historie.

”Stellis e glad i dag fordi hu har en god venn som hete Ilknur”

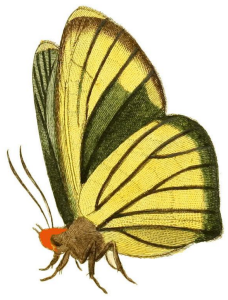
“ Min hete Aksel Paksel. Han like å vær med mæ og ingen andre.

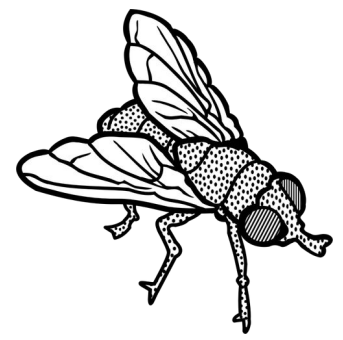
“Grilli e lei sæ fordi han har mista mamman og pappan sin. Men han har venna da”

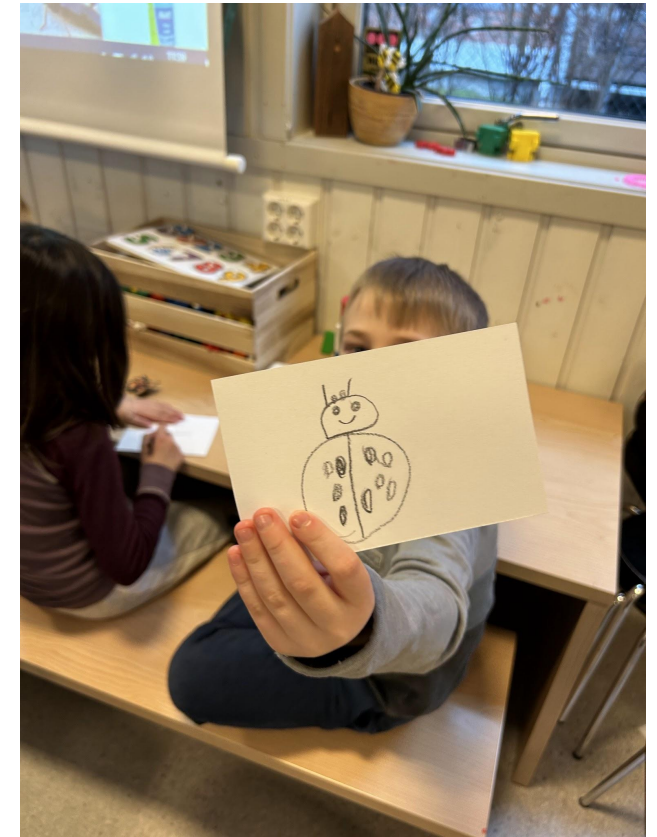
“Han hete Johannes. Han e lei sæ fordi han mista mamman og pappan sin i en vulkan”

Insekter og småkryp i LUFT

Barna startet med å fortelle om insekter som de vet lever i luft. De konkluderte med at det fantes over 100 forskjellige insekter i lufta. De reflekterte også over hva som gjør at insekter kan fly. **“Dæm må ha vinga så klart”**

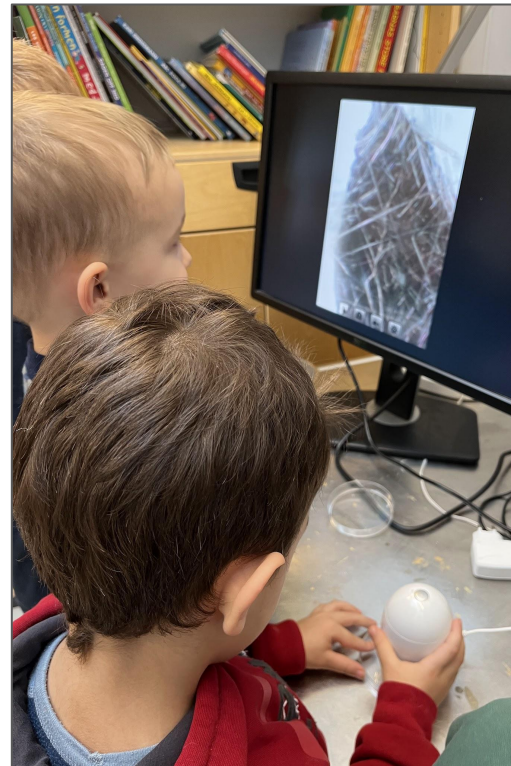

Noe av det vi fant ut, var at bier, maur og gresshopper trenger oksygen for å overleve, men insekter har ikke lunger. De puster gjennom små hull i skjelettet. For å fly, må de ha vinger. Vi trenger alle de flygende småkrypene våre, både for at de kan pollinere slik at vi får nye blomster og grønnsaker, men også som mat for andre dyr. Dette gjelder bl.a myggen som mange synes er så irriterende. Og dere visste kanskje ikke at det må en spesiell mygg til for at sjokoladeplanten skal bli bestøvet. Mange visste om mange flygende småkryp og sommerfuglen og mariehøne var de fineste, synes de fleste. De likte ikke så godt veps, mygg og klegg, da de stikker. Men de synes bier og humle var veldig fine. De jobber også mye med at vi får mange nye fine blomster og andre vekster. Fluer synes de var irriterende. De fant ut at det var veldig mange sorter av hver og at de så nokså ulike ut på nært hold.

Vi finner en larve midt på vinteren. Vil den overleve?
Vi gir den mat og prøver å holde liv i den etter beste evne. Den får frukt, sukkervann og varme, men han overlever dessverre ikke.
Vi studerer den i mikroskopet og barna undrer seg veldig over hvorfor den er død og hva som skjer nå. Hva skal vi gjøre med den. Og igjen kommer refleksjoner omkring familie og om den har en mamma. Dette er gjennomgående i hele prosjektet. Barna relaterer det som er kjent til småkrypene/insektene. De gir de menneskelige egenskaper, som f.eks følelser omkring nær familie som mamma, pappa og søsken. Det digitale mikroskopet viser detaljer som hår og riller i huden. De tror de ser hva som er øyne og rumpe og sprekker i glasset gjør at de t ser ut som den er full av hår

Oppsummering

Underveis i prosjektet har vi snakket og undret oss med barna. Det kommer fram mange tanker, spørsmål og refleksjoner. Interessen for å lære om småkryp har vært og er stor. Det er mye fakta om de ulike småkrypene, men dette temaet har vært så stort, i og med at det har vært småkryp og de fire elementene . Barna reflekterte gjerne omkring det de visste når de laget noe eller under lek. De studerte bilder og dokumentasjon som vi har hengt opp underveis og vi har slått opp fakta når barna har lurt på noe vi ikke har hatt svaret på. Barna spør gjerne om fakta og forteller oss voksne at “det kan du bare google” Barna relaterer ofte småkrypene til sin egen virkelighet. Dette ser vi også i de foregående prosjektene med maur og snegler. De gir insektene/dyrene menneskelige egenskaper. De er mor eller barnet til noen og dette stemmer jo, men de tillegger også dyrene de samme følelsene og familieband. Vi vet nok ikke for sikkert hvordan insektene føler og tenker, men en del vet vi. Når de ser et småkryp, så er de raske med å lure på hvor resten av familien er og om de er alene. Kanskje de har mistet mamman sin. De tenker det som er det verste som kunne ha skjedd med dem, det å miste mamman sin. Det at de gir de menneskelige egenskaper fører ofte til mer empati med dyrene, og at de har en stor verdi. De respekterer dyrene og tar vare på dem, bygger hus og gir de mat.

Vi har lekeinsekter i plast på basen og disse ble veldig populære. De ble gjerne lekt med sammen med sand og andre naturmaterialer . De prøvde å tegne insektet identisk som originalen og barna satt ofte å reflekterte rundt fakta og laget en historie omkring det de tegnet. Dette førte ofte til videre undersøkelser om selve insektet. Hvor og hvordan lever de? Dette var et stort prosjekt, og vi er som tidligere nevnt en gruppe sammensatt av to aldersgrupper. De er blandet i alder, men gruppene var også ulikt delt i forhold til voksenressurser. Dette førte dessverre til at den ene gruppa fikk gjennomført mer prosjektarbeid enn den andre. Dette er noe å tenke på til senere organisering

Prosjektet var også stort i forhold til omfang. Det ble til at småkryp i vann og jord fikk mest oppmerksomhet. Vi kunne ha gått mer detaljert til verks, men i stedet ble det til at vi brukte tid på estetiske aktiviteter. Dette er noe gruppa liker svært godt og som det blir prioritert for lite av ellers. Når vi sitter med slike aktiviteter, har de fleste en ro over seg til å reflektere over hva de lager og hvorfor. Vi har som tidligere brukt digitalt mikroskop for å utvide vår virkelighet og stimulere til mer nysgjerrighet og vitebegjær. Vi har derimot vært for dårlig på andre digitale verktøy i år.

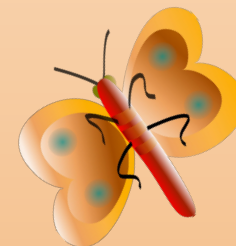
En av personalet bemerket at prosjektet gjorde at det var lettere å inkludere alle når vi har et felles tema og fokus. Og hun synes videre at det var lett å møte barna på det nivået de var. Dette kanskje fordi prosjektet omhandler dyr, som ofte er lett å tilnærme seg. Du trenger ikke et avansert språk eller noen form for forkunnskaper. Prosjektet ble til underveis, både pga barnas iver og interesse, men også ved hjelp av engasjerte voksne.

Da vi spurte barna om hva de syntes om prosjektet, så var de alle enige om at det var morsomt å lære om alle dyrene, men også å se dem, samle de i kopper med forstørrelsesglass og se de i mikroskop. Mange synes det var veldig artig å få lage småkryp av ulike materialer.

Vi kunne ha fortsatt prosjektet i det uendelige, men alt har en ende.

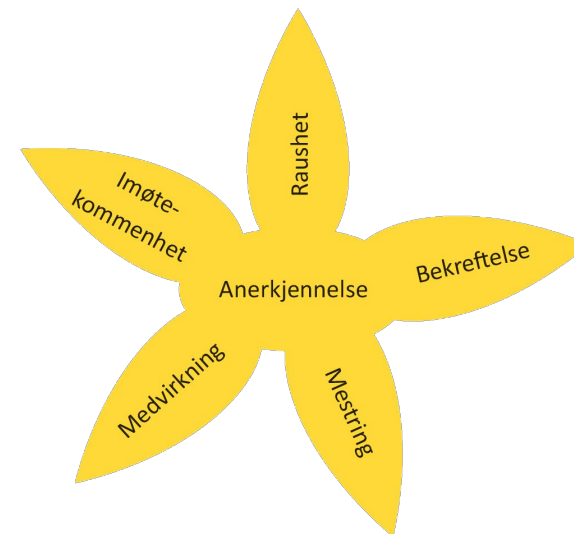
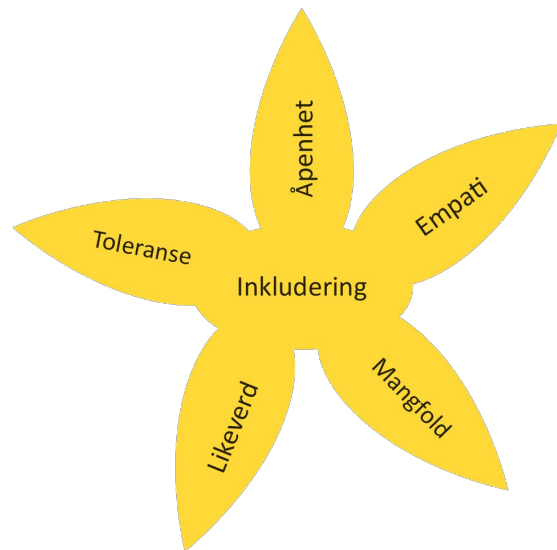
Interessen for småkryp og insekter stopper nok ikke, men det gjør vår dokumentasjon i denne rapporten.

Takk for oss !

*“Det man hører glemmer
man, det man ser husker
man, det man gjør forstår
man”*

- Loris Malaguzzi-

**Tidligere rapporter
med samme gruppe:
Snegler**

**Prosjektrapport fra Oransje da de var
3- åringer:
Maur**

